

Procuratura versus represiunea din Decembrie 1989

Procuratura funcționa conform Legii nr. 60/26.12.1968 pentru organizarea și funcționarea Procuraturii R.S.R., iar în data de 15 august 1971 a fost emisă Legea nr. 315, care reglementa structura organizatorică a Procuraturii Generale a R.S.R.

În decembrie 1989 la conducerea Procuraturii Generale se afla Popovici Nicolae, care l-a trimis, încă din dimineața de 17 decembrie, la Timișoara pe Diaconescu Gheorghe – procuror general-adjunct. Acesta a preluat și coordonat activitatea procurorilor de la Procuratura Județeană Timiș și de la Procuratura Locală Timișoara.

Procurori implicați în activitatea de organizare și cercetare a persoanelor reținute și în examinarea cadavrelor rezultate în urma represiunii demonstrațiilor din Timișoara:

General Diaconescu Gheorghe – procuror general adjunct; Mocuța Gheorghe – procuror din București, sosit în 17.12 dimineața;

Onofrei Mihai – procuror din București, sosit în 17.12 dimineața; Ionescu Mihai – procuror din București, sosit în 17.12 dimineața, a coordonat activitatea de anchetare de la penitenciar;

Mihai Alexandru – procuror din București, sosit în 17.12 dimineața;

Greblea Vasile – procuror din București, Direcția I, sosit în 18.12;

Petrescu Ovidiu – procuror din București, Direcția I, sosit în 18.12;

Tilincă Laurean – procuror șef al Procuraturii Județene Timiș;

Pârvulescu Ștefan – procuror șef adjunct al Procuraturii Județene Timiș;

Pașca Viorel – Procuratura Județeană;

Pașcalău Gheorghe – Procuratura Județeană; Popescu Floarea – Procuratura Județeană;

Crișan Alexandru – Procuratura Județeană;

Ursu Ieronim – Procuratura Județeană;

Mada Dumitru – Procuratura Județeană;

Chindriș Teodor – Procuratura Județeană;

Cristescu Ioan-Doru – Procuratura Județeană;

Dincă I. Ion – Procuratura Județeană;

Creșiu Livius – Procuratura Județeană;
Dan Pavel – Procuratura Județeană;
Tufariu Angela – Procuratura Locală;
Popa Constantin-Gheorghe – procuror șef adjunct Procuratura Locală; Gheorghiu
Alexandru – Procuratura Locală;
Ciavici Liviu – Procuratura Locală;
Stanciu Pompiliu – Procuratura Locală;
Românu Valentin – Procuratura Locală;
Cristea Constanța – Procuratura Locală;
Haiduc Ioan – Procuratura Locală;
Vladu Minodora – Procuratura Locală;
Speriuș Vlad Vasile – Procuratura Locală;
Naum Mihai – Procuratura Locală;
Haiduc Monica Ioana – Procuratura Locală;
Miculescu Petru – Procuratura Locală; Boier Mariana –
Procuratura Locală; Olaru Rodica – Procuratura Locală.

Din declarațiile date de procurori de reținut sunt următoarele:

- încă din noaptea de 16/17 decembrie, Tilincă Laurean l-a informat pe Popovici Nicolae despre faptul că în Timișoara se desfășoară **demonstrații de amploare**, pașnice ale locuitorilor orașului, precum și referitor la revendicările acestora¹;

17 decembrie

- ora 8,00, sosește la Timișoara Diaconescu Gheorghe împreună cu alți patru procurori;
- în jurul orei 13,00, Diaconescu s-a deplasat la penitenciar împreună cu o echipă de procurori pentru verificarea celor reținuți;
- au fost reținute peste 800 de persoane, din care peste 150 de minori;
- reținerile au fost făcute ilegal²;
- nu s-a primit nicio dispoziție din partea lui Diaconescu de a se emite mandate de arestare celor introduși ilegal în penitenciar și în arestul miliției;

¹ Informare scrisă dată de Tilincă Laurean la data de 27 februarie 1990.

² Reținerea ilegală a demonstranților este confirmată în declarațiile date atât de Tilincă Laurean, cât și de alți procurori care au participat la anchete.

- majoritatea celor reținuți „aveau semne de leziuni pe față și pe picioare, însă în această stare au fost aduși spre audierea organelor de procuratură”;³
- 19,30, Diaconescu la penitenciar „ne-a prezentat atunci o listă de 10
«porunci» de la centru, pe care noi trebuia să le urmăm, precizându-
ne că va trebui să efectuăm cercetări în continuare”⁴. La punctul 9 se insista asupra ideii
ca din declarații să rezulte că în spatele demonstrațiilor se află iredentiști maghiari.⁵

18 decembrie

- minorii sunt eliberați din penitenciar;
- col. Tudor Stănică, aflat la penitenciar, a adus la cunoștința procurorilor că au fost constituite 4-5 complete de judecată, pentru ca cei reținuți să fie judecați;
- sosesc de la București procurorii Greblea Vasile și Petrescu Ovidiu, care s-au deplasat, împreună cu procurorii Chindriș Teodor, Suciu Tiberiu, Crețiu Livius, Haiduc Ioan și Haiduc Ioana, la morgă pentru efectuarea autopsiilor celor împușcați mortal;
- sunt întocmite 46 de procese-verbale de constatare medico-legală a deceselor;
- continuă anchetarea celor reținuți;

19 decembrie

- se constată furtul cadavrelor, iar Tilincă Laurean le-a interzis procurorilor să se mai deplaseze la morga spitalului;
- continuă anchetarea celor reținuți la penitenciar și la sediul miliției;

20 decembrie

- toate dosarele anchetate de procurori sunt ridicate de șeful Secției de Cercetare Penală din Miliția Județeană Timiș, lt.-colonel Tufariu;
- persoanele reținute sunt, rând pe rând, eliberate.

În total au fost întocmite în jur de 200 de dosare, din care doar pentru 10 a fost pornită acțiunea penală.

Gino **RADO**

³ Declarația procurorului Speriuș Vlad-Vasile, dată în 22 februarie 1990.

⁴ Declarația procurorului Mocuța Gheorghe, dată în 22 februarie 1990. ⁵ Declarația procurorului Miculescu Petru, dată în 22 februarie 1990.

